

Handläggare: Liselotte van den Tempel
Tfn: 08-50809245

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Projektet Grönskande levande gårdar och närsamhällen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden ansöker om medel från landstingets miljöanslag för att finansiera projektet "Grönskande levande gårdar och närsamhällen", vilket är ett samprojekt med andra förvaltningar och kommuner.

Ylva Tengblad
Stadsdelsdirektör

Lars B Strand
Avdelningschef

Sammanfattning

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden söker extern finansiering till projektet "Grönskande levande gårdar och närsamhällen". Detta är en vidareutveckling av det lyckade projektet "Grönskande levande gårdar", av vilket en omfattande utvärdering har gjorts som finns väl dokumenterad. Även det nya projektet ska drivas gemensamt med andra stadsdelsförvaltningar i staden och därutöver med två grannkommuner till Stockholm. Från att i det tidigare projektet arbetat huvudsakligen med gårdsutveckling kommer i fortsättningen arbetet att utvidgas till hela kvarter eller på annat sätt avgränsade geografiska områden. Nytt är också att projektet kommer att rikta sig till alla typer av aktörer i dessa områden med olika miljörelaterade teman. På Norrmalm kommer kvarteren mellan Odenplan och Vasaparken att väljas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för Strategi och stöd.

Bakgrund

Tidigare erfarenheter

Stadsdelsförvaltningarna i innerstaden drev 1999-2001 gemensamt folkbildningsprojektet *Grönskande levande gårdar* i syfte att skapa grönskande mötesplatser med miljöinslag vid innerstadens gårdar och kvarter samt att tillmötesgå de boendes intressen för miljö- och livsstilsfrågor. Erfarenheter från projekten visar att intresset är stort hos de boende att utveckla sin närmiljö och minska sin miljöbelastning. I mötet med deltagarna i gårdsprojekten har intresse och motivation att utveckla den egna närmiljön vuxit samtidigt som miljöbelastningen minskar.

Liknande och fler erfarenheter av utåtriktat miljöarbete har även uppnåtts av andra genomförda projekt i Stockholm såsom *En hållbar livsmiljö i Farsta*, *Kretsloppsprojekten i Skärholmen* och *Hållbart och levande Hjorthagen*. Samtliga projekt har finansierats av statliga medel (LIP), av staden centralt och av berörda stadsdelsnämnder.

Utveckling av tidigare erfarenheter

De samlade erfarenheterna från dessa olika projekt utgör nu grunden för ett fortsatt miljöarbete i tre kommuner i Stockholmsregionen. Sju stadsdelsförvaltningar – däribland Norrmalm - tillsammans med kommunerna Huddinge och Upplands Väsby vill nu ta vara på dessa erfarenheter i ett nytt projekt och utveckla samarbetet som ett regionalt projekt, där medborgarna – såväl boende som verksamma - i ett geografiskt begränsat område engageras att ta ytterligare ett steg mot en hållbar utveckling.

Det tidigare projektet Grönskande levande gårdar på vars metodik det nya projektet bygger, avslutades den 31 december 2001 efter att utvärderats av USK genom före- efterundersökningar (enkäter) och med en kontrollgrupp av slumpvis utvalda stockholmare i innerstaden. Därutöver har processen utvärderats genom djupintervjuer. Medel för detta avsattes redan i planeringsstadiet. Utvärderingen finns väl dokumenterad. (se vidare bilaga 1). Projektet har uppmärksamats i andra kommuner och internationellt.

Under året har några stadsdelsförvaltningar anordnat seminarier och gårdsvandringar i innerstaden med 50-100 deltagare/vandring som inspiration för att komma igång med eget gårdsarbete. Gårdsgrupper har beställt det material som togs fram i ”Grönskande levande gårdar” som hjälp att komma igång. Innerstadsförvaltningarna har en egen hemsida (www.stockholm.se/agenda21innerstaden) och ger tillsammans med Huddinge kommun ut ett nyhetsbrev i en upplaga på 2 500 exemplar och som även sprids i elektronisk form.

Nya projektets mål – inriktning och avgränsning

De boende och verksamma inom ett geografiskt område ska engageras att delta i en hållbar samhällsutveckling. Områden väljs ut där det finns flera faktorer som ökar förutsättningarna för en framgångsrik process. På Norrmalm har kvarter mellan Odenplan och Vasaparken valts med tanke på att det där finns några aktiva gårdar från det tidigare projektet.

Aktörerna deltar i utvecklingen av det egna fysiska närområdet och samtidigt påverkas den egna personliga livsstilen mot att bli mer hållbar ur ett miljöperspektiv. Projektet bidrar till att starta eller vidga en samverkan mellan boende, fastighetsägare, näringsidkare och andra företagare samt kommunens förvaltningar och bolag. Målgrupperna styr i stor utsträckning arbetets inriktning. Experter och sakkunniga inom olika områden anlitas för att aktörerna ska få kunskap om de senaste tekniska och miljöanpassade lösningarna. Exempel på områden är resor och transporter, dagvattenanläggningar, miljöanpassade produkter för gårdsomdanning, energieffektivisering, ekologisk och närproducerad mat och avfallshantering.

Målet är att de som deltar i projektet ska uppnå ett varaktigt förändrat beteende i vardagen till att bli mindre belastande för miljön samt delaktighet i och förståelse för olika offentliga processer.

Strategi och arbetssätt

Det nya projektet startar med att pröva om de utarbetade verktygen från *Grönskande levande gårdar* fungerar för nya grupper utan stora personalinsatser. Verktygen prövas i gårds-/ kvartersprocesser, där arbetet med gårdsutvecklingen är det centrala..

Inom projektet kommer seminarierier för fastighetsägare/bolag, hyresgästföreningar och boende i Stockholmsregionen att anordnas om hur man kan utveckla gårds/kvartersprocesser. Projektet kommer att erbjuda personella resurser för att underlätta starten av en utvecklingsprocess av gården/närmiljön enligt metodiken från tidigare projekt. Det kan t ex innebära att de boende och verksamma kring en gård eller i ett kvarter får hjälp med att forma en gemensam vision.

Till de utvalda områdena koncentreras olika miljöinsatser

- Informationsspridning
- Seminarier
- Stöd till lokala utvecklingsgrupper

Förvaltningens synpunkter

För att projektet ska kunna genomföras krävs externa medel. Förvaltningen föreslår därför att en gemensam ansökan, där Norrmalms stadsdelsförvaltning är administrativt ansvarig, görs om medel från landstingets miljöanslag för hösten 2002 och år 2003. Ett inbördes avtal kommer, om medel beviljas, att skrivas mellan de olika deltagande

förvaltningarna och kommunerna, i vilket det gemensamma ansvaret för projektets genomförande, budget och utvärdering ska framgå.

För Norrmalms stadsdelsnämnd innebär egeninsatsen ca 15% arbetsinsats för förvaltningens Agenda 21 samordnare samt en kontantinsats på ca 30 000 kronor för budgetåret 2003. Medel avsätts i budgeten för en utvärdering. För en närmare beskrivning av projektet hänvisas till projektplanen som bifogas, där också anges hur utvärderingen ska gå till (bilaga 2).

Bilagor

Bil 1: Sammanfattande utvärdering av projekten "Grönskande levande gårdar" och "Hållbar livsstil i innerstaden" – två LIP-projekt i innerstaden 1999-2001

Bil 2: Projektansökan "Grönskande levande gårdar och närsamhällen"

Bil 3: Barnchecklista